

Zwrot kosztów za holowanie pojazdu z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych

Odnosząc się do zagadnienia obowiązku zwrotu kosztów z tytułu holowania uszkodzonego pojazdu w przypadku szkody komunikacyjnej likwidowanej w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) sprawcy przekazujemy poniższe wyjaśnienia, które mają na celu w przystępny sposób ukazać w/w problematykę.

W przypadku, gdy uszkodzeniu lub zniszczeniu ulega samochód poszkodowanego typowym zjawiskiem jest niemożność kontynuowania nim dalszej jazdy, a zatem poszkodowany staje przed koniecznością skorzystania z usług przedsiębiorców, których działalność polega na holowaniu pojazdu. Zwykle jednak korzystanie z tych usług wiąże się z określonymi często wysokimi kosztami, pojawia się więc pytanie, czy istnieją podstawy prawne dochodzenia odszkodowania (zwrotu poniesionych kosztów) od ubezpieczyciela sprawcy, w ramach jego odpowiedzialności gwarancyjnej, wynikającej z umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz w jakiej ma być to wysokość.

Odpowiadając na powyższe pytania należy na wstępie wskazać, że w myśl art. 361 § 2 k.c. naprawienie szkody obejmuje - w granicach normalnego związku przyczynowego - straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Koszty, które poszkodowany poniósł z tytułu holowania pojazdu są typowym przykładem uszczerbku majątkowego, mającego postać straty rzeczywistej (*damnum emergens*), powodującej zmniejszenie - uszczerbek w majątku poszkodowanego.

Nie ma właściwie wątpliwości, że poszkodowanemu przysługuje zwrot kwoty, którą musiał wydać na holowanie pojazdu do warsztatu (miejsca zamieszkania). Powyższe twierdzenie wynika wprost z dyspozycji przytoczonego powyżej art. 361 k.c. Jest to wręcz podręcznikowy (akademicki) przykład strat, które poszkodowany poniósł w związku ze zdarzeniem szkodowym. Pozostają one w ścisłym związku zarówno ekonomicznym, jaki przyczynowym ze szkodą, a zatem zakład ubezpieczyciel sprawcy jest obowiązany do ich zwrotu.

Jak zostało wykazane powyżej, stwierdzić należy, że nie ma wątpliwości, iż odszkodowania z tytułu kosztów holowania pojazdu mogą domagać się osoby poszkodowane w wypadku komunikacyjnym, za który odpowiedzialność ponosi ubezpieczyciel sprawcy. Kontrowersje pojawiają się natomiast w sytuacji, gdy poszkodowany posiadacz pojazdu, występuje z powyższym roszczeniem żądając zapłaty za holowania w kwocie przekraczającej typową (standardową) cenę na danym lokalnym rynku za tego typu usługi. W tym zakresie spotykamy się z różnymi poglądami. Pierwszy wskazuje, że skoro poszkodowany poniósł określone koszty i ubezpieczyciel zobowiązany jest naprawić szkodę to bez znaczenia jest ich wysokość. Drugi zaś nakazuje pewien umiar, wskazując na obowiązek po stronie poszkodowanego minimalizowania kosztów (wysokości szkody) i zachowania zdrowego rozsądku w ponoszeniu tego typu kosztów. Czy więc zakład ubezpieczeń zobowiązany jest pokryć pełne koszty holowania w takiej wysokości, jakie faktycznie zostały poniesione, czy też

mimo przedłożonej faktury za usługę holowania wypłacić może tylko część kwoty, twierdząc, iż koszt usługi został zawyżony?

W naszej opinii pamiętać należy, iż po stronie poszkodowanego ciąży obowiązek dążenia do zmniejszenia skutków szkody, co wynika z treści art. 826 kc. W omawianym przypadku poszkodowany powinien dążyć do minimalizowania strat (nie powiększania szkody), przy zachowaniu rozsądnych granic w ponoszonych kosztach. Tym samym uznać należy, że w razie istnienia realnych możliwości korzystania z usług innego, tańszego przedsiębiorcy działającego na danym rynku lokalnym poszkodowany powinien skorzystać z jego usług. Zatem ciążą na poszkodowanym obowiązkiem zarówno uzyskania informacji, jak kształtują się ceny za tego typu usługi przed zawarciem umowy holowania jak i negocjowania cen proponowanych przez podmioty świadczące te usługi.

Podsumowując, w razie rzeczywistego zawyżenia przez "holownika" ceny usługi wówczas uznać należy, że zakład ubezpieczeń będzie miał prawo wypłacić kwotę, odpowiadającą średniej cenie tego typu usług. Jednakże zaznaczamy, iż każdy przypadek powinien być oceniany indywidualnie z uwzględnieniem powyżej wskazywanych czynników jak lokalne ceny, możliwość negocjacji, sytuacji i stanu poszkodowanego etc. Trzeba, bowiem pamiętać o przypadkach gdzie poszkodowany jest w szoku powypadkowym i w związku z tym nie jest w stanie w sprawny i rozsądny sposób podejmować decyzji odnośnie wyboru holownika, czy też doznał szkody osobowej i został zabrany z miejsca zdarzenia do szpitala a holowanie zleciła policja - w tego typu wypadkach w naszej ocenie zakład ubezpieczeń nie powinien w żaden sposób kwestionować kosztów za holowanie